

# **Basic Braille (20/40/48/64/80)**



Versjon 3.0  
Horb, Mars 2015

© Handy Tech Elektronik GmbH  
All Rights Reserved

**Handy Tech Norge AS**  
Postboks 626, 1411 Kolbotn

Tlf.: 23253090  
E-post: [post@htn.no](mailto:post@htn.no); Web: [www.htn.no](http://www.htn.no)

---

## Table of Contents

<b>1</b>	<b>GENERELT .....</b>	<b>2</b>
1.1	Innledning .....	2
1.2	Basic Braille med ett blick .....	2
<b>2</b>	<b>INSTALLASJON .....</b>	<b>4</b>
2.1	Innhold i pakken .....	4
2.2	Installasjon av programvare .....	4
2.3	Tilkobling av USB kabelen .....	5
2.4	Tekniske spesifikasjoner .....	6
2.4.1	Basic Braille 40 .....	6
2.4.2	Basic Braille 64 .....	6
2.4.3	Basic Braille 80 .....	7
<b>3</b>	<b>OPPSTART .....</b>	<b>8</b>
3.1	Slå på .....	8
3.2	Energisparing .....	8
3.3	Bruk som leselist .....	8
3.4	Konfigureringsmodus .....	9
<b>4</b>	<b>INNSTILLING FOR HANDY TECH LESELISTER .....</b>	<b>11</b>
4.1	Tilkobling .....	11
4.2	ATC .....	12
4.3	Status celler .....	12
4.4	Punktlinjetaster .....	13
4.4.1	Tastelås .....	13
4.4.2	Hurtigtaster .....	13
4.4.3	Gjentagelsestaster .....	13
4.5	Diverse .....	14
4.6	Info .....	14
<b>5</b>	<b>BRUKE EN SKJERMLESER .....</b>	<b>15</b>
<b>6</b>	<b>VIKTIG INFORMASJON .....</b>	<b>17</b>
6.1	Symboler på utstyret .....	17
6.2	Sikkerhetshenvisninger i samsvar med Standarden for medisinsk utstyr .....	17
6.3	Generelt om sikkerhet .....	17
6.4	Håndtering av Basic Braille .....	18
6.5	Garanti .....	19
6.6	Brukerstøtte .....	19
<b>7</b>	<b>OPPHAVSRETT .....</b>	<b>20</b>
<b>TILLEGG – VEILEDNING OG PRODUSENTENS ERKLÆRING MV.....</b>		<b>21</b>
Guidance and manufacturer's declaration - electromagnetic emissions .....		21
Guidance and manufacturer's declaration – electromagnetic immunity .....		21
Guidance and manufacturer's declaration – electromagnetic immunity .....		22
Recommended separation distances between portable and mobile communications equipment and the Braille display .....		23

RF

## 1 Generelt

### 1.1 Innledning

Takk for at du valgte Basic Braille. Ta deg tid til å se igjennom denne brukerveiledningen. Vi har forsøkt å gjøre Basic Braille så enkel og intuitiv å bruke som mulig, men denne brukerveiledningen vil hjelpe deg å få så mye ut av din Basic Braille som mulig.

Basic Braille er tilgjengelig i forskjellige størrelser for å betjene ulike brukerbehov. Foreløpig leveres Basic Braille med 40, 64 or 80 punktceller. Håndteringen av de ulike modellene er identisk, og derfor vil du finne all nødvendig informasjon om din Basic Braille i denne brukerveiledningen.

Det er svært viktig at du leser sikkerhetsinformasjonen hva gjelder riktig håndteringen av Basic Braille før du starter den opp første gang. Du vil finne denne informasjonen på slutten av brukerveiledningen.

For å kunne bruke Basic Braille som lese-list sammen med Windows, trenger du et skjermleserprogram. Et slikt program er også tilgjengelig fra Handy Tech Norge AS. Basic Braille har blitt omsorgsfullt utviklet og testet. Skulle du likevel ha ideer og forslag til forbedringer, nøl ikke med å kontakte din kundeansvarlig hos Handy Tech Norge. Din mening er av stor interesse for oss.

Vi håper du får stort utbytte av din Basic Braille.

### 1.2 Basic Braille med ett blick

Denne delen vil hjelpe deg å bli kjent med Basic Braille og dens kontrollerelementer. Vi anbefaler at du har lese-listen foran deg når du leser dette, slik at du kan følge instruksjonene vi gir i denne delen på din Basic Braille.

Plasser Basic Braille foran deg med punktcellene øverst. Området hvor hendene skal hvile skal vende mot deg. Over punktcellene vil du for hver celle finne en markørhenter, som blir kalt [MH]-tasten. Med denne markørhenteren kan du plassere markøren der du vil ha den i teksten.

Til høyre og til venstre for punktcellene finner du seks knapper - tre knapper på hver side. De tre knappene på venstre side er beskrevet fra top til bunn som [1], [2] og [3]. De tre knappene til høyre er beskrevet som [4], [5] og [6].

Basic Braille får strøm gjennom USB-grensesnittet. Leselisten slår seg på automatisk når den gjennom USB grensesnittet er koblet til en PC som er stått på. Hvis du vil slå av Basic Braille mens den er koblet til en PC, hold nede [4] i 5 sekunder. For å slå lese-listen på igjen, må du igjen holde nede [4] i ett sekund. Vi anbefaler å slå av Basic Braille når den ikke er i bruk, da dette vil forlenge punktcellenes levetid.

Du vil finne tilkoblingspunktet for mikro USB på høyre side av din Basic Braille.

Basic Braille med Bluetooth inneholder et innebygd litiumbatteri, som ikke kan skiftes av bruker. Det vil bli ladet via USB-grensesnittet. Hvis Basic Braille ikke reagerer på noen taster, kan du tilbakestille den ved å trykke på den lille reset-knappen på undersiden av enheten. Bruk en skarp gjenstand, som en binders til å stikke i det lille hullet på høyre del av enhetens underside.

## 2 Installasjon

### 2.1 Innhold i pakken

Vennligst kontroller at pakken inneholder de delene som er listet opp nedenfor. Hvis noen komponenter mangler eller er skadet, vennligst kontakt din leverandør.

- Basic Braille
- 2 USB cables (1 x kort, 1 x lang)
- Etui
- Denne bruksanvisningen i trykt utgave
- Kort referanse for Basic Braille i punktskrift
- Installasjons-CD med drivere for skjermleser (Window-Eyes, JAWS, Hal/SuperNova)

### 2.2 Installasjon av programvare

Før du kobler din Basic Braille til datamaskinen, må du installere programvaren som leveres med leselisten. For å installere nødvendig programvare, plugg den medfølgende USB-minnepinne med inskripsjonen StartStick inn i en ledig USB-port på PCen. StartStick med HTStart-programmet er en USB-pinne som inneholder alle relevante drivere og dokumenter som du trenger for å bruke din Handy Tech leselist. I tillegg inneholder det gratis NVDA skjermleser, slik at du kan betjene PC umiddelbart, selv om ingen skjermleser (Window-Eyes, JAWS eller Supernova) er installert. Etter å ha satt inn StartStick inn i PCen, kjør programmet start.exe fra rotkatalogen. Hvis en skjermleser allerede er installert, er den tilgjengelig for bruk. Hvis ikke vil den medfølgende skjermleseren NVDA gi tilgang via tale og punktstøtte.

HTStart gjenkjenner hvilken Handy Tech leselist som er koblet til PC-en din og automatisk gjør den forhåndsvalg for installasjon av alle nødvendige drivere og programvarekomponenter. Avhengig av sikkerhetsinnstillingene i operativsystemet, kan du bli bedt om å tillate kjøring av programmet HTStart. Tillat kjøring av HTStart fordi ellers er bruken av programmet ikke mulig.

Når du har valgt en skjermleser, vises HTStart vindu der alle støttede Handy Tech produkter er oppført. Det nasjonale språket er forhåndsvalgt basert på dine Windows-innstillinger. Men på valglisten, kan du velge et annet språk.

I produktlisten finner du håndbøkene i det valgte språket. Hvis manualen i det valgte språket ikke er tilgjengelig, vises den engelske manualen i stedet.

Du kan velge følgende komponenter av programvaren, som skal installeres:

- JAWS driver: nyeste leselist driver for JAWS for Windows
- Window-Eyes driver: nyeste leselist driver for Window-Eyes
- HAL / Supernova driver: nyeste leselist driver for HAL / Supernova
- Bruksanvisning: denne bruksanvisningen.

Vi anbefaler at du bruker standardinnstillingen for installasjonen. Alle nødvendige programvarekomponenter vil bli installert. Etter fullføring av installasjonen vil du finne en gruppe som heter "Handy Tech" under programmer i startmenyen. Her finner du de følgende undermapper:

- BrailleDriver: her finner du de viktigste innstillingene for Basic Braille for din skjermleser og konfigurasjonsprogrammet for leselistdriveren.
  - Grunnleggende Braille: Her finner du denne bruksanvisningen og avinstallasjonsprogrammet.
- Etter å ha installert, kan du koble til din Basic Braille på din datamaskin.

## 2.3 Tilkobling av USB kablen og Bluetooth

For å koble til Basic Braille til en datamaskin via USB grensesnitt, trenger du en av de to USB-kablene som er lever sammen med Basic Braille. USB-kablen har en liten mikro USB-plugg på en ende. I den andre enden har den en større, flat plugg.

Sett mikro USB-pluggen i USB-porten på høyre side av din Basic Braille. Den flate, bredere pluggen settes i datamaskinens USB-port.

Hvis Basic Braille skal brukes som medisinsk utstyr, må PC'en tilfredsstille kravene i standarder for medisinsk utstyr, eller den må være jordet eller være tilknyttet en isolerende omformer.

Når datamaskinen slås på, vil Basic Braille automatisk oppdages av operativsystemer som bruker USB. Hvis Bluetooth-grensesnittet er aktivt, kan det være den primære kanal. I dette tilfellet kan du trykke tast [2] og [5] samtidig i ca. ett sekund, for å bytte til USB-kanalen. Basic Braille får strøm via USB-grensesnittet. Basic Braille vil slå seg på automatisk så snart USB-kablen tilkobles, og datamaskinen er slått på.

I tillegg kan du slå på Basic Braille ved å holde nede tast [4] i 1 sekund, og slå den av ved å holde nede tast [4] i 5 sekunder.

Merk: Hvis du bruker Basic Braille med Windows 8 eller 8.1, må en skjermleser være aktiv. Hvis det ikke er en skjermleser som er aktiv, vil Windows koble fra Basic Braille når du trykker på en punktast . For å kunne bruke Basic Braille igjen, må du slå den av og på.

### 2.3.1 Installasjon av Bluetooth

Hvis Basic Braille har en Bluetooth, kan du også opprette en trådløs forbindelse mellom Basic Braille og en datamaskin eller en mobiltelefon, hvis de er utstyrt med trådløs Bluetooth-teknologi. Du må sørge for at det trådløse Bluetooth-grensesnittet på din Basic Braille er aktiv, ved å aktivere alternativet "Bluetooth på" i konfigurasjonsmenyen som beskrevet i kapittel 3.4 konfigurasjonsmodus. Trådløs overførings radius er ca 10 meter.

Bluetooth til pc.

1. Sørg for at Basic Braille er slått på og Bluetooth-funksjonen i konfigurasjonsmodus er aktivert.
2. Velg "Bluetooth-enheter" fra kontrollpanelet eller fra systemstatusfeltet og trykk på hurtigmenyknappen.
3. Velg "ny enhet / tilkobling"
4. "Veiviser for Bluetooth-enhet" vises.

5. Alle Bluetooth-enheter vil bli oppført. Velg Basic Braille fra listen og trykk "Neste".  
6. Normalt vil PC lage en sammenkoblings kode som du godtar ved å trykke på "Neste".  
7. Nå vil sammenkoblingen bli gjort og de nødvendige driverne vil bli installert. Vent et øyeblikk. Vennligst bekreft ved å trykke "Ferdig".  
Din Basic Braille har nå en trådløs tilkobling til PC, og du kan bruke alle dennes funksjoner, som om den var koblet til via USB-kabelen.

Notat:

Hvis du flytter Basic Braille utover Bluetooth-tilkoblingens kommunikasjons-radius (10 meter), vil tilkoblingen til PC avbrytes. Tilkoblingen vil automatisk bli re-etablert av når du flytter tilbake innen rekkevidde. Du må ha installert den nyeste leselist driver for denne funksjonen.

## 2.4 Bruke USB og blåtann samtidig

Fra firmware versjon 3, kan du bruke en USB og Bluetooth-tilkobling samtidig. Hvis du har koblet Basic Braille for eksempel via USB til din PC eller laptop, kan du koble på parallelt en smarttelefon eller en annen PC via Bluetooth.

For å bytte mellom disse to tilkoblinger, trykk tast [2] og [5] samtidig i 1 sekund. Vær oppmerksom på, at Bluetooth-innstillingen i Config Mode må være "ON" eller "AUTO". Hvis du velger "AUTO", vil Bluetooth-kanal være aktiv i 15 minutter etter at du har slått på Basic Braille. Hvis ingen forbindelse vil bli etablert i denne tiden, vil Bluetooth-grensesnittet deaktiveres for å spare batteriets levetid.

Etter å ha byttet grensesnittet kanal, viser Basic Braille følgende meldinger:

- **Frakoblet:** ingen tilkobling, bytte ikke mulig
- **Bluetooth / USB Only:** bare én tilkobling, bytte ikke mulig
- **USB Bluetooth:** USB-tilkoblingen er primær
- **Bluetooth USB:** Bluetooth-tilkoblingen er primær

## 2.5 Tekniske spesifikasjoner

### 2.5.1 Basic Braille 40

- 40 punktceller
- 40 markør-hentere
- 1 micro USB Port
- 6 taster, 3 til høyre og 3 til venstre for punktcellene
- Mål: 34.7 cm bred , 9.1 cm dyp, 1.9 cm høy
- Vekt: 680 gr.
- Stømforsyning: 5 V, 200 mA

### 2.5.2 Basic Braille 64

- 64 punktceller
- 64 markør-hentere
- 1 micro USB port

- 6 taster, 3 til høyre og 3 til venstre for punktcellene
- Mål: 50.1 cm bredde, 9.1 cm dybde, 1.9 cm høy
- Vekt: 920 gr.
- Strømforsyning: 5 V, 200 mA

### 2.5.3 Basic Braille 80

- 80 punktceller
- 80 markør-hentere
- 1 micro USB port
- 6 taster, 3 til høyre og 3 til venstre for punktcellene
- Mål: 60.3 cm bredde, 9.1 cm dybde, 1.9 cm høyde
- Vekt: 1120 gr.
- Strømforsyning: 5 V, 200 mA



## 3 Oppstart

### 3.1 Slå på

Vennligst sørg for at Basic Braille er tilkoblet din datamaskin med en USB-kable, og at datamaskinen er på. Om nødvendig kan du slå på Basic Braille ved å holde [4] inne i 1 sekund. Følgende beskjed vil komme frem på leselisten:

**'Handy Tech Basic Braille Ver. x.xx '**

Hvor "x.xx" er versjonsnummeret for din Basic Braille firmware (for eksempel 3.0) Vennligst legg merke til at det er en nummertegn foran versjonsnummeret.

Så snart skjermleseren sender informasjon til Basic Braille, forsvinner velkomstbeskjeden og de nye data vil vises.

### 3.2 Energisparing

Hvis ingen tast trykkes, eller visningen på punktcellene ikke forandres på 30 minutter vil leselisten gå inn i dvalemodus. I dvalemodus er punktskriftmodulene slått av og noen av de elektroniske modulene er deaktivert. Så snart en tast trykkes, er leselisten klar til bruk igjen. Du vil merke dette ved at pinnene i punktskriftcellene igjen vil komme opp.

Etter 8 timer i dvalemodus vil Basic Braille slå seg av. Du kan slå den på igjen ved å trykke [4] i 1 sekund. Les avsnitt 3.4 av Konfigureringsmodus for å slå av denne energisparingsfunksjonen.

### 3.3 Bruk som leselist

For å bruke Basic Braille som en leselist trenger du, uavhengig av Windows operativsystem, en skjermleser for å kontrollere leselisten. Skjermleser medfølger ikke.

Vennligst påse at Basic Braille er riktig tilkoblet og påslått før du starter skjermleserprogrammet. Hvis ikke vil ikke skjermleseren oppdage leselisten. Skjermleseren vil som hovedregel vise den valgte posisjon i det aktive vindu på leselisten. For eksempel, hvis du går igjennom en meny, vil det valgte menyelementet vises. I tekstbehandlere slik som Microsoft Word, kan du også posisjonere markøren med [MH] taster. I tillegg, [MH] tasten lar deg også aktivere menyelementer eller funksjoner direkte. (F. eks. Når du blir bedt om å svare ja eller nei med **j/n**, vil det å trykke [MH] -tasten over "j" same effekt som å slå in "j").

Skjermleseren konverterer tekst og grafisk innhold på Windows-skjermen til tale og punkt. Generelt vil datamaskinens innebygde lydkort bli brukt for å lage lyden. Visning av punktskrift oppnås ved hjelp av din leselist, etter at skjerminformasjonen har blitt videresend fra skjermen til skjermleseren og så til leselisten. Alle standard skjermlesere er compatible med Handy Tech leselister. Under installasjonen av skjermleserprogramvare,

er alt du trenger å gjøre å velge Handy Tech. Leselisten vil da automatisk justere seg til din Basic Braille.

Når du starter skjermleseren for første gang, vil et lite vindu dukke opp og vise navnet på den leselisten som programmet oppdager (i dette tilfellet Basic Braille), kommunikasjons-grensesnittet og det land som er valgt for øyeblikket. De ulike funksjonene i skjermleserprogrammet er koblet til spesielle taster på din Basic Braille.

Seksjon 5 – Bruk av Skjermleser gir en grunnleggende innføring i bruk av skjermleserne Window-Eyes, JAWS for Windows og Hal/Supernova.

## 3.4 Konfigureringsmodus

Konfigureringsmodus aktiveres ved å holde ned alle seks taster [1 – 6] lenger enn 5 sekunder. Når leselisten går over i konfigurasjonsmodul vil meldingen '**Config Mode**' vises på leselisten.

Merk:

Vennligst legg merke til at alle innstillinger du gjør her har en betydelig effekt på hvordan Basic Braille virker. Sørg for at du er helt sikker på hva disse effektene vil være før du gjør endringer. Alle innstillinger forblir lagret selv om Basic Braille er slått av.

Tastene på Basic Braille har nå følgende funksjon(taster uten funksjon er ikke nevnt):  
For taster uten tilordnet funksjon får du beskjeden '**no function**'.

- [1] Energisparing av/på  
Hvis energisparingsmodus er på, vil leselisten slå seg av etter 30 minutters inaktivitet. Følgende beskjed vil vises på leselisten:  
'**Sleep Mode on**'  
'**Sleep Mode off**'
- [2] Batteristatus (kun Basic Braille med Bluetooth)  
'Batteri Empty'  
'Batteri LITE'  
'Battery MEDIUM'  
'Battery HIGH'  
'Battery FULL'  
Hvis batteriet lades, avslutter meldingen med "lading". Hvis du leser meldingen 'Batteri ikke tilgjengelig' må du lade batteriet i ca 4 timer til Basic Braille viser 'Battery FULL'.
- [3] Bluetooth-innstillinger (kun Basic Braille med Bluetooth)  
Her kan du aktivere eller deaktivere Bluetooth-grensesnittet.  
'Bluetooth OFF': Du kan koble Basic Braille kun via USB-kabel til PC-en.  
'Bluetooth ON': Du kan også koble Basic Braille via Bluetooth til PC.  
'Bluetooth AUTO': Basic Braille vil se etter en Bluetooth-tilkobling for 15 minutter. Hvis ingen forbindelse vil bli etablert, slår Bluetooth-grensesnittet seg av. PC eller mobil enhet kan ikke finne Basic Braille før du slår den på igjen.  
Den valgte innstillingen (ON, OFF, AUTO) vil bli vist i velkomstmeldingen etter

tilkobling av Basic Braille.

- [4] Bytte mellom Batterivarsling på / av (kun Basic Braille med Bluetooth)  
Hvis batterinivået er lavt, kan Basic Braille minne deg på å lade den.  
'Varsel om lavt batteri ON': Hvis batteriet når en kritisk verdi, vil punkt 7 og 8 blinke hvert 15. sekund. Batterilevetiden vil da være ca. 10 til 15 minutter igjen. Lad opp batteriet umiddelbart.  
'Varsel om lavt batteri OFF': Basic Braille vil ikke minne deg på å lade batteriet.
- [5] Tillat batterilading (kun Basic Braille med Bluetooth)  
'Batterilading deaktivert': Batteriet vil ikke bli belastet dersom Basic Braille er tilkoblet via USB til en PC. Denne innstillingen er nyttig hvis du er på veien med en laptop som har en lavere batterilevetid enn Basic Braille. Det sparer den bærbare pc'en sitt batteri. Men hvis Basic Braille er slått av, vil batteriet lades uansett, selv om du har valgt "Battery lading deaktivert". Hvis du vil spare den bærbare pc, anbefaler vi å koble fra Basic Braille. Denne meldingen vil bli vist før velkomstmeldingen, mens du slår på Basic Braille for å minne deg på at batteriet ikke vil bli ladet. Hvis batterinivået er lavt, tar Basic Braille bare litt strøm (100 mA) fra den bærbare datamaskinen for drift. Basic Braille vil langsomt lade batteriet. Derfor kan du alltid bruke denne innstillingen for USB-tilkobling  
'Battery charge aktivert': Basic Braille's batteri lades via USB. Vi anbefaler denne innstillingen, hvis PC-en er koblet til et strømuttak.
- [6] Avslutter konfigureringsmodus  
De nye innstillingen vil være de gjeldende.
- [MH1 sammen med den siste MH40/64/80] vil aktivere speilmodus i tråd med lenden på leselisten.  
Speilmodus snur leselisten opp-ned og forandrer også tastene tilsvarende. Du kan nå bruke leselisten opp-ned med MH-tastene nærmest deg.  
Leselisten viser nå beskjeden:  
**'Mirror Mode on'**  
**'Mirror Mode off'**
- [MH3] Viser serienummer på din Basic Braille.
- [MH5] test-modus

Noen markørhentere har funksjoner forbeholdt teknikerne hos Handy Tech.

## 4 Innstilling for Handy Tech leselister

De universelle Handy Tech leselist-driverene gir deg muligheten til å endre flere bruksinnstillinger for din leselist med datamaskin og skjermleser. For å åpne Innstillings-vinduet trykker du [1] og [6] samtidig. Vinduet Innstillinger kan også åpnes fra Start-menyen, under "Programmer – Handy Tech – Konfigurer leselistdriver". Det er ikke nødvendig at leselistdriveren kjører.

Følgende seks faner finnes i innstillingsvinduet:

- Tilkobling
- ATC
- Status celler
- Tastevalg
- Diverse
- Info

Dine endringer i innstillinger under de ulike valgene lagres ved at du trykker "OK" eller "Bruk"-knappen. Hvis du velger OK knappen, vil dialogboksen bli lukket.

De følgende seksjoner vil gi flere detaljer om innstillingsmuligheter under disse seks valgene.

### 4.1 Tilkobling

Avkrysningsboksen "Aktiver driver" krysses av for å aktivere skjermleserens kontroll med leselisten. Hvis du fjerner krysset i denne boksen vil driveren deaktiveres, og du vil ikke kunne bruke noen Handy Tech leselist.

Feltet "Enhetsdetektering" gir to valg: "Automatisk" betyr at skjermleseren din vil oppdage leselisten uansett hvordan leselisten er tilkoblet datamaskinen.

Det andre valget er å spesifisere et tilkoblingspunkt som skjermleseren skal kontrollere for å søke etter leselisten.

I den tilsvarende combo-boksen kan du velge en av de eksisterende COM-portene. Type tilkoblingspunkt (f. eks. USB) vil også bli vist.

Feltet "Vis Pop-Up leselist informasjon" lar deg spesifisere om du vil bli informert om hvilken leselist some er tilkoblet til hvilket grensesnitt på din PC når du starter opp skjermleseren. Hvis denne innstillingen er aktivert, vil det dukke opp en pop-up boks ved oppstart som anger din leselistdrivers versjonsnummer, tilkoblede leselister og det grensesnitt de er tilkoblet gjennom.

Her har du følgende tre valg:

- Når du bytter leselist eller grensesnitt: Pop-up boksen vises bare hvis du har tilkoblet en annen Handy Tech leselist til din PC, eller du har koblet til den same leselisten gjennom et annet grensesnitt.
- Aldrir: Pop-up boksen vil ikke vises ved oppstart.

- Alltid ved oppstart: Pop-up boksen vises hver gang din skjermleser starter.

Hvis avkrysningsboksen "Tilkoble leselist selv når den er avslått ved oppstart" er krysset av, kan leselisten kobles til datamaskinen mens skjermleseren alt har startet, og leselisten vil likevel oppdages. Som standard er denne boksen ikke krysset av.

Ved å krysse av i boksen "Koble til igjen automatisk om tilkobling brytes" instrueres skjermleseren til å søke etter leselisten med korte intervall dersom tilkoblingen brytes. For eksempel, hvis du slår av leselisten for å fjerne tastatur eller for å installere en strømkabel, vil skjermleseren kontinuerlig søke etter leselisten inntil du slår på strømmen igjen.

Ved å krysse av boksen "Varsle når søke etter tilkobling pågår" kan du få skjermleseren til å informere deg om denne prosessen. Hvis du gjør dette, vil du mota beskjeden «Søker Basic Braille» med korte intervall.

## 4.2 ATC

Handy Tech sin ATC teknologi, som er tilgjengelig bare for Active Star, Active Braille og Modular Evolution, sporer din leseposisjon på leselisten. På denne måten får du innovative muligheter i bruk og kontroll av PC'en. Dette valget er vist bare hvis din skjermleser støtter ATC gjennom en Handy Tech leselist-driver.

## 4.3 Status celler

De såkalte statusmodulene på din leselist brukes til å vise hvor din nåværende posisjon på skjermen er, for eksempel innen en meny eller inne et tekstfelt. Nøyaktig hvilken informasjon som vises i statusmodulene avhenger av skjermleseren. På tab'en "Status celler", kan du spesifisere noen valg for disse statusmodulene.

Feltet "leselist" lar deg spesifisere hvilken Handy Tech leselist eller leselistsystem du bruker. Som standard vil den leselist som faktisk er tilkoblet bli gjenkjent og blir standardinnstillingen her. Men, denne innstillingen gir deg muligheten til å konfigurere andre Handy Tech leselister, selv om disse ikke for øyeblikket er koblet til datamaskinen.

I det neste feltet kan du spesifisere størrelsen på den statusvisningsseksjonen. Som standard er fire punktskriftelelementer brukt som statusmoduler. Blanke posisjoner settes automatisk inn mellom statusmodulene og de gjenværende posisjonene på punktskriftlinjen. De blanke elementene har ingen punktsjon.

Feltet "Statuscellers posisjon" tillater deg å spesifisere om statusmodulene skal vises på venstre eller høyre side på leselist-linjen. Som standard vises de på venstre side.

Avkrysningsboksen "Vis status celler" lar deg aktivere og deaktivere statusvisningen. Statusinformasjonen er ikke vist som standard.

## 4.4 Punktlinjetaster

Under denne fanen kan du justere hvilke handlinger som utløses ved de enkelte tastetrykk på din Basic Braille på de tre følgende måter:

- Tastelås: Taster, definer som last, vil bli ignorert tom de trykkes ned.
- Hurtigtaster: Taster, definer som hurtigtaster, utfører handlinger når de trykkes ned, og ikke, som vanlig, når de slippes opp.
- Gjentagelsestaster: Taster definer som gjentagelsestaster, gjentar sammen handling kontinuerlig når de holdes nede.

### 4.4.1 Tastelås

Enkelttaster på Basic Braille kan låses for å forhindre ikke tilsiktede aktivering av funksjoner ved at de trykkes på ved en feil. Dette er nyttig når man er i ferd med å lære å hvordan man skal bruke Basic Braille.

Med avkrysningsboksen “bruk tastelås”, kan du aktivere denne funksjonen. Tasten «låste taster...» vil åpne dialogboksen “Definer låste taster for leselisten”.

I listeboksen “Leselist” vil den tilkoblede leselisten være forhåndsvalgt. I listeboksen «Tilgjengelige taster» velger du de taster du vil låse. Med «legg til»-knappen flytter du de valgte tastene inn i listeboksen “låste taster” og med «Fjern»-knappen flyttes den ut av denne boksen og er igjen tilgjengelig. Som standard er ingen taster låst.

### 4.4.2 Hurtigtaster

Hurtigtaster er taster som iverksetter den funksjon de skal utføre så snart det trykkes ned, og ikke når tasten slippes opp igjen. Hvis en av tastene som brukes i en tastekombinasjon er en hurtigtast, må denne trykkes ned sist.

Avkrysningsboksen “bruk hurtigtaster” brukes for å aktivere denne funksjonen. Knappen “hurtigtaster...” vil åpne dialogen “Definer hurtigtaster for utstyret”. I utstyrslisten er allerede den tilkoblede leselisten forhåndsvalgt. I denne dialogboken kan du velge de taster du vil definere som hurtigtaster fra listeboken “tilgjengelige taster” og flytte dem over til listeboksen “Hurtigtaster” ved å trykke “Legg til”-knappen.

Som standard er ingen taster aktivert som hurtigtaster. Ingen av tastene for innskriving av punktskrift kan defineres som hurtigtaster.

### 4.4.3 Gjentagelsestaster

Med innstillingene under “Gjentagelsestaster” kan du spesifisere intervallet for gjentagelse av den handling tasten utfører når du holder den nede. Denne funksjonen gjør det for eksempel lettere å navigere gjennom en liste, fordi du ikke trenger å trykke gjentatte ganger på tasten for å bevege deg gjennom listen. Du kan rett og slett holde tasten nede inntil markøren står på det ønskede valget.

Avkrysningsboksen “Bruk gjentagelsestaster” brukes for å aktivere denne funksjonen. Knappen “Gjentagelsestaster...” vil åpne dialogen “Innstillinger for gjentagelsestaster”. I listeboksen “Utstyr” vil den tilkoblede leselisten være forhåndsvalgt. I denne dialogen kan du så velge de taster du vil definere som repetisjonstaster fra boksen “Tilgjengelige taster” og flytte disse til boksen “Repetisjonstaster” ved å trykke “Legg til”-knappen.

Som standard er ingen taster aktivert som repetisjonstaster. Ingen repetisjonstaster er satt for Basic Braille. Ingen av tastene for innskriving av punktskrift kan defineres som repetisjonstaster.

## 4.5 Diverse

Under kategorien "Diverse" kan du bestemme om handlingene du utfører skal skrives til en loggfil eller ikke. Funksjonen er nyttig hvis du trenger teknisk hjelp, og du bør kun aktivere dette valget hvis du blir bedt om det av en Handy Tech-forhandler.

I feltet "Protokollfil" kan du oppgi hvor filen skal lagres.

Avkryssingsboksen "Smart redigering i pc-modus med punkt 7 som Slett bakover og punkt 8 som Enter", er et valg som ikke er tilgjengelig med Basic Braille siden den bare har 6 taster. På andre Handy Tech Leselister er tast 7 brukt for Backspace ved innskriving av punktskrift, og tast 8 er Enter når "Smart redigering" er aktivert.

## 4.6 Info

Under "Info" finner du viktig informasjon om din Basic Braille og driverne du bruker. I feltet "Aktiv leselist" finner du hvilken type leselist du bruker, hvilket grensesnitt som er i bruk, samt serienummeret på leselisten. I tillegg finner du neste anbefalte servicetermin.

I feltet "Driver-egenskaper" finner du hvilken type skjermleser du bruker, samt hvilken versjon av drivere som er i bruk. På feltet "Din forhandler" finner du navn og kontaktdetaljer til din Handy Tech forhandler.

## 5 Bruke en skjermleser

Alle skjermleserprogrammene brukes for å gi en blind person den informasjonen som vises på en dataskjerm, via tale og/eller punktskrift. Basic Braille kan benyttes for å vise punktskriften som genereres av skjermleseren. Siden det til enhver tid bare er plass til en liten bit av skjerminnholdet på punktlinjen om gangen, er det viktig at skjermleseren viser det som er mest relevant på punktlinjen i alle situasjoner.

Alle skjermlesere som er på markedet i dag tilbyr informasjon om elementet som har fokus for øyeblikket. For eksempel vil et meny punkt som er aktivt på startmenyen i Windows, vises på punktlinjen. Flytter du fokus ved f. eks å bruke pil-tastene, vil leselisten følge med, og vise det nye meny punktet.

I et redigeringsfelt, der du kan skrive inn eller redigere tekst, vil markøren bli vist ved at punkt 7 og 8 blinker der markøren er plassert. Hvis du skriver, og markøren beveger seg utenfor den delen av teksten som vises på leselisten, så vil leselisten automatisk flyttes slik at markøren befinner seg på leselisten. Du kan lese tekst på skjermen også utenfor markørområdet ved å bruke lesetastene [3] eller [6] for å flytte fremover, og [1] eller [4] for å flytte bakover. Ved hjelp av markørhentetastene kan du "hente" markøren direkte til et gitt sted i teksten som vises på leselisten. Om du ønsker å returnere til der markøren er etter å ha beveget deg i skjermbildet med [3], [6], [1] eller [4], kan du vanligvis gjøre dette ved å trykke [2], eller rett og slett ved å bevege markøren med en av piltastene. All tekst som er markert, vises invertert på skjermen, og slik tekst vises understreket med punkt 7 og 8 på punktlinjen.

Talen vil i mange tilfeller gi annen informasjon enn den som vises på leselisten. Et eksempel: I dialogen "Lagre" i Microsoft Word som kommer fram når du avslutter programmet, vil talen lese meldingen "Vil du lagre endringene i ..." etterfulgt av teksten til knappene "Lagre", "Ikke lagre", og "Avbryt". På punktlinjen vil imidlertid kun knappene vises. Du kan aktivere den ønskede knappen ved å trykke en markørhentetast over knappen. Du kan også lese meldingen som talen leste opp; da må du navigere ved hjelp av [3], [6], [1] eller [4].

Basic Braille støttes av en rekke skjermlesingsprogrammer. F.eks.:

- Window-Eyes
- JAWS
- Hal/SuperNova (Dolphin Systems)
- NVDA
- VoiceOver
- BrailleBack
- Blinux

Gjeldende driver for de ulike skjermleserne finner du på StartStick-en som fulgte med Basic Braille.



Følgende tabell lister opp alle funksjonene assosiert med Basic Brailles' kontrolltaster. Vi har ikke inkludert en uttømmende beskrivelse av hver av funksjonene, fordi disse er beskrevet i skjermleserens manual.

<b>Tast Basic Braille</b>	<b>Funksjon</b>
1 or 4	Flytter punktskriftvisning mot venstre
3 or 6	Flytter punktskriftvisning mot høyre
2	Gå til markørposisjon
5	Window-Eyes: Dra mus til markørposisjon JAWS: JAWS- eller PC markør NVDA: mus til objekt
1 + 2 or 4 + 5	Linje opp (i kolonnen)
2 + 3 or 5 + 6	Linje ned (i kolonnen)
1 + 3	Begynnelse av linje
4 + 6	Slutten av linjen
1 + 4	Side opp
3 + 6	Side ned
1 + 6	Handy Tech konfigurasjonsdialog
1 + 2 + 3	Til toppen av dokument
4 + 5 + 6	Til bunnen av dokument
1 + 3 + 5	Punktskrift markørsporing på/av, standard: på
2 + 4 + 5 + 6	Veksle mellom Window-Eyes markør og and mus-markør
2 + 3 + 4 + 5	Til toppen av vindu
1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6	Konfigureringsmodus Basic Braille (internt)
Enhver tast	Vekking fra dvalemodus (går i dvale etter 30 minutter)

## 6 Viktig informasjon

Denne seksjonen inneholder viktig informasjon om sikkerhet og garanti. Les dette før du starter opp din Basic Braille.

### 6.1 Symboler på utstyret

Betydningen av symbolene på bunnen av Basic Braille er som følger :



Les brukermanualen



Type B applikasjon

### 6.2 Sikkerhetshenvisninger i samsvar med Standarden for medisinsk utstyr.

Elektrisk medisinsk utstyr er underlagt spesielle sikkerhetsforordninger i forhold til EMC (Elektromagnetisk kompatibilitet) og må installeres og brukes i henhold til instruksjoner gitt i medfølgende brukermanual.

Bærbare mobile RF-enheter kan forstyrre elektrisk medisinsk utstyr.

### 6.3 Generelt om sikkerhet

Unngå kontakt mellom din Basic Braille og enhver væske (regn, kaffe...). Hvis vann trenger inn i din bolig, kan du utsettes for elektrisk sjokk. I tillegg kan du skade din Basic Braille på en slik måte som bare kan utbedres gjennom kostbare reparasjoner.

Ved bruk, ikke utsett sin Basic Braille for svært høye temperaturer eller høy relativ fuktighet. Temperatur i omgivelsene bør ligge mellom +10 °C og +40° C. Den relative fuktigheten bør ikke overstige 80%.

Basic Braille skal ikke brukes i våtrom (så som baderom), siden den opererer på 200 V.

Basic Braille inneholder ingen deler som bruker kan utføre service på selv. Dersom feil oppstår, vennligst kontakt din forhandler eller Handy Tech direkte. Bare en autorisert Handy Tech-forhandler har tillatelse til å utføre service på apparatet. Kun representanter for Handy Tech Elektronik GmbH eller en autorisert forhandler har lov til å åpne Basic Braille.

Unngå å slå på din Basic Braille umiddelbare etter at du har flyttet den fra et kaldt rom til et varmt sted. Ved ugunstige forhold kan kondens oppstå og skade apparatet. Vent til apparatet er oppvarmet til romtemperatur før det slås på.

Forviss det om at tilkoblingskablene ikke ligger slik at de representerer en fare for å snuble over dem.

Når du setter i, eller fjerner, en datakabel på leselisten, unngå å berøre pinnene i pluggen da dette kan resultere i elektrostatisk utladning som kan skade grensesnittet på din datamaskin. Fjern kabelen fra din PC før du tar ut kabelen fra Basic Braille

Før du rengjør apparatet må du alltid koble det fra strømkontakten samt fra USB-kabelen.

Hvis Basic Braille har falt ned, og den har fått eksterne skade eller ikke virker som den skal, må enheten umiddelbart slås av. Enheten skal da etterses av autorisert servicepersonell.

Når enheten skal avhendes, må dette skje i tråd med retningslinjene for avhending av elektronisk utstyr. Dette kan blant annet skje ved at utstyret leveres tilbake til leverandør.

## 6.4 Håndtering av Basic Braille

Basic Braille's punktmoduler bruker svært pålitelig og vedlikeholdsfri piezo-teknologi. Hvis riktig behandlet, vil det fungere i mange år uten at det oppstår problemer.

Bruk alltid Basic Braille ved normal romtemperatur og beskytt den mot fukt. Unngå å utsett Basic Braille for store endringer i temperatur.

Ikke slipp din Basic Braille i gulvet, og unngå å utsette den for sterke vibrasjoner.

Du bør være ren på hendene når du bruker Basic Braille, ellers kan punktpinnene bli klissete og få problemer med å bevege seg riktig.

Pass på så ingen væsker kommer inn i din Leselist. Punktelementene er spesielt sårbare for fukt, fordi fukt lett kan ødelegge de høyspennings piezo-elementene.

Vi anbefaler at du dekker til Basic Braille når den ikke er i bruk for å hindre at støv trenger inn i den.

Rengjør Basic Braille med en fuktig klut uten vaskemiddel. Punktcellene kan kun rengjøres med en tørr klut som ikke loer.

Punktcellene burde rengjøres av sertifisert service-personell hvert andre år ved gjennomsnittlig bruk. Vanligvis vil alle taktile pinner og tastehoder skiftes og alle innskrivings-elementer kontrollert. Enheten vil så bli funksjonstestet. Vi kan skaffe deg en erstatningsmaskin mens din Basic Braille er inne til servicerens.

## 6.5 Garanti

Basic Braille-huset er forseglet. Hvis forseglingen brytes i garantitiden, er garantien ikke lenger gyldig. Det samme gjelder dersom enheten ikke er behandlet eller brukt på en forsvarlig måte.

Skulle Basic Braille likevel slutte å fungere, vil vi foreta reparasjon på vårt verksted.

## 6.6 Brukerstøtte

Basic Braille er et svært sammensatt produkt. Selv om vi har forsøkt å gjøre den så lett å bruke og så selvforklarende som mulig, vil problemer naturligvis kunne oppstå. Har du problemer, anbefaler vi deg først å konsultere denne håndboken.

Hvis du fremdeles ikke får løst problemet ditt, har du mulighet for å oppsøke Handy Tech på Internett: <http://www.htn.no>. Handy Tech i Tyskland har adresse: <http://www.handytech.com>. På begge disse stedene finner du et nedlastingsområde, og muligens en løsning på problemet ditt.

Alternativt kan du også ta kontakt med din lokale forhandler. De får stadig opplæring og informasjon om produktet, som ligger utenfor det en brukerhåndbok kan inkludere.

Hvis dette ikke resulterer i at du får et tilfredsstillende svar, må du ikke nøle med å kontakte Handy Tech Elektronik GmbH i Horb direkte. Du har følgende muligheter:

- Post: Handy Tech Elektronik GmbH, Brunnenstr. 10, D-72160 Horb.
- Tlf.: +49 7451 / 5546-55.
- Faks: +49 7451 / 5546-67
- E-post: help <at> handytech.de.



## **7 Opphavsrett**

Alle rettigheter reserveres, copyright Handy Tech Elektronik GmbH. Ingen deler av denne håndboken kan reproduseres i noen form uten etter først å ha innhentet skriftlig samtykke fra Handy Tech Elektronik GmbH.

Windows er et registrert varemerke fra Microsoft Corporation.

Handy Tech Norge AS har rettighetene til den norske oversettelsen av denne håndboken.

## Tillegg – Veiledning og produsentens erklæring mv.

Disse tilleggene foreligger kun på engelsk

### Guidance and manufacturer's declaration - electromagnetic emissions


<b>Guidance and manufacturer's declaration - electromagnetic emissions</b>		
The Braille display is intended for use in the electromagnetic environment specified below. The customer or the user of the Braille display should assure that it is used in such an environment.		
<b>Emissions test</b>	<b>Compliance</b>	<b>Electromagnetic environment – guidance</b>
RF emissions CISPR 11	Group 1	The Braille display uses RF energy only for its internal function. Therefore, its RF emissions are very low and are not likely to cause any interference in nearby electronic equipment.
RF emissions CISPR 11	Class B	The Braille display is suitable for use in all establishments, including domestic establishments and those directly connected to the public low-voltage power supply network that supplies buildings used for domestic purposes.
Harmonic emissions IEC 61000-3-2	Class A	
Voltage fluctuations/flicker emissions IEC 61000-3-3	Complies	

### Guidance and manufacturer's declaration – electromagnetic immunity

<b>Guidance and manufacturer's declaration – electromagnetic immunity</b>			
The Braille display is intended for use in the electromagnetic environment specified below. The customer or the user of the Braille display should assure that it is used in such an environment.			
<b>Immunity test</b>	<b>IEC 60601 test level</b>	<b>Compliance level</b>	<b>Electromagnetic environment guidance</b>
Electrostatic discharge (ESD) IEC 61000-4-2	±6 kV contact ±8 kV air	±6 kV contact ±8 kV air	Floors should be wood, concrete or ceramic tile. If floors are covered with synthetic material, the relative humidity should be at least 30%.
Electrical fast transient/burst IEC 61000-4-4	± 2 kV for power supply lines ± 1 kV for input/output lines	± 2 kV for power supply lines ± 1 kV for input/output lines	Mains power quality should be that of a typical commercial or hospital environment.
Surge IEC 61000-4-5	± 1 kV differential mode ± 2 kV common mode	± 1 kV differential mode ± 2 kV common mode	Mains power quality should be that of a typical commercial or hospital environment.
Voltage dips, short interruptions and voltage variations on power supply input lines IEC 61000-4-11	< 5 % U <sub>T</sub> (>95 % dip in U <sub>T</sub> ) For 0,5 cycle  40 % U <sub>T</sub> (60 % dip in U <sub>T</sub> ) For 5 cycles  70 % U <sub>T</sub>	< 5 % U <sub>T</sub> (>95 % dip in U <sub>T</sub> ) For 0,5 cycle  40 % U <sub>T</sub> (60 % dip in U <sub>T</sub> ) For 5 cycles  70 % U <sub>T</sub>	Mains power quality should be that of a typical commercial or hospital environment. If the user of the Braille display requires continued operation during power mains interruptions, it is recommended that the Braille display be powered

	(30 % dip in $U_T$ ) For 25 cycles  < 5 % $U_T$ (>95 % dip in $U_T$ ) for 5 s	(30 % dip in $U_T$ ) For 25 cycles  < 5 % $U_T$ (>95 % dip in $U_T$ ) for 5 s	from an uninterruptible power supply or a battery.
Power frequency (50/60 Hz) magnetic field IEC 61000-4-8	3 A/m	0,3 A/m	If image distortion occurs, it may be necessary to position the Braille display further from sources of power frequency magnetic fields or to install magnetic shielding. The power frequency magnetic field should be measured in the intended installation location to assure that it is sufficiently low.
NOTE: $U_T$ is the a.c. mains voltage prior to application of the test level.			

**Guidance and manufacturer's declaration – electromagnetic immunity**

<b>Guidance and manufacturer's declaration – electromagnetic immunity</b>			
The Braille display is intended for use in the electromagnetic environment specified below. The customer or the user of the Braille display should assure that it is used in such an environment.			
<b>Immunity test</b>	<b>IEC 60601 test level</b>	<b>Compliance level</b>	<b>Electromagnetic environment – guidance</b>
			Portable and mobile RF communications equipment should be used no closer to any part of the Braille display, including cables, than the recommended separation distance calculated from the equation applicable to the frequency of the transmitter. <b>Recommended separation distance</b>
Conducted RF IEC 61000-4-6	3 Vrms 150 kHz to 80 MHz	3 Vrms	$d = 1,2 \sqrt{P}$
Radiated RF IEC 61000-4-3	3 V/m 80 MHz to 2,5 GHz	3 V/m	$d = 1,2 \sqrt{P}$ 80 MHz to 800 MHz
			$d = 2,3 \sqrt{P}$ 800 MHz to 2,5 GHz
			Where P is the maximum output power rating of the transmitter in watts (W) according to the transmitter manufacturer and d is the recommended separation distance in meters (m). Field strengths from fixed RF transmitters, as determined by an electromagnetic site survey, <sup>a</sup> should be less than the compliance level in each frequency range. <sup>b</sup> Interference may occur in the vicinity of equipment marked with the following symbol: 
NOTE 1: At 80 MHz and 800 MHz, the higher frequency range applies.			

NOTE 2: These guidelines may not apply in all situations. Electromagnetic propagation is affected by absorption and reflection from structures, objects and people.

<sup>a</sup> Field strengths from fixed transmitters, such as base stations for radio (cellular/cordless) telephones and land mobile radios, amateur radio, AM and FM radio broadcast and TV broadcast cannot be predicted theoretically with accuracy. To assess the electromagnetic environment due to fixed RF transmitters, an electromagnetic site survey should be considered. If the measured field strength in the location in which the Braille display is used exceeds the applicable RF compliance level above, the Braille display should be observed to verify normal operation. If abnormal performance is observed, additional measures may be necessary, such as re-orienting or relocating the Braille display.

<sup>b</sup> Over the frequency range 150 kHz to 80 MHz, field strengths should be less than 3 V/m.

## Recommended separation distances between portable and mobile RF communications equipment and the Braille display

Recommended separation distances between portable and mobile RF communications equipment and the Braille display			
The Braille display is intended for use in an electromagnetic environment in which radiated RF disturbances are controlled. The customer or the user of the Braille display can help prevent electromagnetic interference by maintaining a minimum distance between portable and mobile RF communications equipment (transmitters) and the Braille display as recommended below, according to the maximum output power of the communications equipment.			
Rated maximum output power of transmitter <b>W</b>	Separation distance according to frequency of transmitter <b>m</b>		
	150 kHz to 80 MHz $d = 1,2 \sqrt{P}$	80 MHz to 800 MHz $d = 1,2 \sqrt{P}$	800 MHz to 2,5 GHz $d = 2,3 \sqrt{P}$
0,01	0,12	0,12	0,23
0,1	0,38	0,38	0,73
1	1,2	1,2	2,3
10	3,8	3,8	7,3
100	12	12	23
For transmitters rated at a maximum output power not listed above, the recommended separation distance $d$ in meters (m) can be estimated using the equation applicable to the frequency of the transmitter, where $P$ is the maximum output power rating of the transmitter in watts (W) according to the transmitter manufacturer.			
NOTE 1: At 80 MHz and 800 MHz, the separation distance for the higher frequency range applies.			
NOTE 2: These guidelines may not apply in all situations. Electromagnetic propagation is affected by absorption and reflection from structures, objects and people.			